

## Министерство на регионалното развитие и благоустройството

### СПРАВКА

#### ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ И СТАНОВИЩА ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ ПО ПРОЕКТ НАЦИОНАЛНАТА КОНЦЕПЦИЯ ЗА РЕГИОНАЛНО И ПРОСТРАНСТВЕНО РАЗВИТИЕ 2026-2040 Г.

№	Дата и начин на постъпване на становището (официално, по ел. поща, Портала обществени консултации и т.н.)	Име на лице/наименование ЮЛ	Декларирани данни дали лицето действа от свое име или защитава позицията от името на друго лице/група лица	Предложения и становища	Приети/неприети	Мотиви
1.	Постъпило чрез системата за електронен документооборот с изх. № 98-00-199/30.03.2026 г.	Милен Дулев, кмет на Община Белене	<input type="checkbox"/> Лицето действа от свое име <input checked="" type="checkbox"/> Лицето защитава позицията от името на друго лице/група лица: Кмет на Община Белене, Кмет на Община Плевен, Кмет	1. Включване на АЕЦ „Белене“ и ХТК при км 580+582 на р. Дунав като обекти с национално значение.	Приема се частично	Към подателите е изпратен отговор от Министерство на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ) с изх. № 08-00-346 от 23.04.2026 г. Добавени са текстове, които създават възможности при наличие на подобни проекти те да бъдат реализирани в областта. Текстовете са добавени в IV.5.1. Транспортна инфраструктура / Най-северната (тангираща) главна ос „запад-изток“ по Дунав: „Потенциалът на

			<p>на Община Никопол, Кмет на Община Гулянци, Кмет на Община Левски, Кмет на Община Пордим, Кмет на Община Павликени обл. Велико Търново, Кмет на Община Ценово, обл. Русе, Кмет на Община Летница обл. Ловеч</p>		<p><i>Дунавската ос следва да се разглежда не само чрез отделни транспортни елементи, а и като възможност за развитие на комплексни трансгранични инфраструктурни решения, които съчетават <b>транспортни, енергийни, водостопански</b>, логистични и защитни функции. Подобен подход е особено важен за крайдунавските общини, където натрупаните инфраструктурни резерви могат да се използват като основа за по-широко икономическо оживление и териториално сближаване“ и в Глава IV, т. 8 „Зони за трансгранично, транснационално и междурегионално сътрудничество; Пространствена рамка“: „ .....територии с натрупан енергиен, транспортен и водостопански потенциал, включително площадки и инфраструктурни резерви, които следва да бъдат отчитани при дългосрочното планиране на националното пространство, в контекста на трансграничната свързаност, енергийната сигурност и</i></p>
--	--	--	---	--	--

						икономическото оживление на Северна България.“ По този начин наличната информация е отразена в НКРПР на концептуално ниво – с оглед значението на посочените обекти за регионалното развитие, включително по отношение на потенциалното им въздействие върху икономическите процеси и енергийната безопасност на съответните територии.
				2. Приоритизиране на проекта за Хидротехнически Комплекс при 580+582 км на река Дунав	Приема се частично	вж. коментар 1. НКРПР е стратегически документ от рамков характер и не предвижда изчерпателно изброяване и детайлно разглеждане на конкретни инвестиционни проекти, както и не води до пряко разпределение на финансови ресурси и инвестиции за реализация на инвестиционни предложения и не оказва влияние върху устройствените планове на съответните територии. В този смисъл по-детайлното приоритизиране и обосноваване на значими за съответните територии обекти се осъществява в рамките на Интегрираните

						териториални стратегии за развитие на регионите от ниво 2.(ИТСП)
2.	Постъпило чрез системата за електронен документооборот с изх. № 0400-299/29.04.2026 г.	Донка Михайлова, кмет на община Троян	<input type="checkbox"/> Лицето действа от свое име <input checked="" type="checkbox"/> Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица: община Троян	Прекласифициране на гр. Троян от център 4+ в център от 3-то ниво.	Не се приема	Значимостта на гр. Троян като балансиращ център е отчетена в анализа на изходното състояние и неговото ниво е 4+. В модела на силно развит полицентризм той запазва нивото си, както и други подобни по сила допълващи областния град центрове. Ролята на гр. Троян като силен град-център е отчетена и в модела „Умерен полицентризм“, отново подобно и на други допълващи функции на областния град центрове, независимо от определените им нива на центрове.
3.	Чрез Портала за обществени консултации – strategy.bg Консултация № 12197-К г	Димитър Атанасов Янков, председател на СНЦ „Клуб на работодателя - Стара Загора“	<input type="checkbox"/> Лицето действа от свое име <input checked="" type="checkbox"/> Лицето защитава позиция от	1. Корекция на фактическа грешка в Приоритет 2.1.1.	Приема се	Текстът е коригиран.
				2. Самостоятелна ИТИ рамка за Стара Загора и функционална зона Гълъбово–Раднево–Гурково.	Не се приема	НКРПР не определя оперативното програмиране и структурирането на интегрираните инвестиции, тези въпроси се уреждат в ПРР, ИТСП

			<p>името на друго лице/група лица: СНЦ „Клуб на работодателя - Стара Загора“</p>		<p>и съответните правила за подбор, а не в националната концепция.</p> <p>Самата НКРПР задава рамка и насоки за ИТСР и ПИРО, но не следва да разписва самостоятелни ИТИ пакети за конкретен град. В раздел V, т. 2 „Финансови ресурси и източници - ниво на планиране“ в документа е записано, че “Конкретните необходими финансови ресурси следва да бъдат определяни в документите за регионално и пространствено развитие на регионално и общинско ниво, както и в съответните програми и бюджетни процедури.</p> <p>Съгласно системата от документи за стратегическо планиране на регионалното и пространственото развитие, уредена в Закона за регионалното развитие, НКРПР определя дългосрочната стратегическа и пространствена рамка, но не разпределя финансови ресурси и не съдържа индикативен бюджет за конкретни инвестиционни предложения. Конкретизацията на мерките, инвестиционните приоритети, проектите,</p>
--	--	--	--	--	---

					индикативните стойности, източниците на финансиране и механизмите за приоритизация се извършва на следващите нива на планиране - интегрираните териториални стратегии за развитие и планове за интегрирано развитие на общините, както и чрез съответните програми и бюджетни процедури.“
			3. Нова подточка 4.3.4 за пространствено управление на справедливия преход	Не се приема	НКРПР очертава стратегическа рамка, но не предопределя технологични и устройствено-правни решения, които подлежат на последващи оценки и се влияят от екологични режими, пазарни фактори и секторни документи.
			4. Механизъм Transition Safeguard при смяната на NUTS 2	Не се приема	Новият обхват на регионите от ниво 2 не възпрепятства естествените функционални връзки между центровете. Например разположението на гр. Стара Загора в близост до границата между новите региони създава предпоставки градът да изпълнява свързваща и балансираща роля. В същото

						време традиционните му функционални и икономически връзки със гр. Сливен и гр. Ямбол не следва да се нарушат. Предложението за включване на преходна клауза (Transition Safeguard), свързана с гарантиране на приемствеността при промяна на районите от ниво NUTS 2, излиза извън предмета и обхвата на НКРПР. Въпросите, свързани с управлението на одобрени проекти, запазването на правното им основание т.н, следва да бъдат уредени чрез съответните нормативни, програмни и административни документи и процедури.
4.	Постъпило чрез системата за електронен документооборот с изх. №СЗ-27/02.04.2026Г	Арх. Банко Банов, председател на КАБ РК Стара Загора	<input type="checkbox"/> Лицето действа от свое име <input checked="" type="checkbox"/> Лицето защитава позицията от името на друго лице/група лица: КАБ РК Стара Загора	1. Корекция на фактическа грешка в Приоритет 2.1.1.	Приема се	Текстът е коригиран.
				2. Самостоятелна ИТИ рамка за Стара Загора и функционална зона Гълъбово–Раднево–Гурково.	Не се приема	НКРПР не определя оперативното програмиране и структурирането на интегрираните инвестиции; тези въпроси се уреждат в ПРР, ИТСР и съответните правила за подбор, а не в националната концепция.  Самата НКРПР задава рамка и насоки за ИТСР и ПИРО, но не следва да разписва

					<p>самостоятелни ИТИ пакети за конкретен град. В раздел V, т. 2 „Финансови ресурси и източници - ниво на планиране“ в документа е записано, че “Конкретните необходими финансови ресурси следва да бъдат определяни в документите за регионално и пространствено развитие на регионално и общинско ниво, както и в съответните програми и бюджетни процедури.</p> <p>Съгласно системата от документи за стратегическо планиране на регионалното и пространственото развитие, уредена в Закона за регионалното развитие, НКРПР определя дългосрочната стратегическа и пространствена рамка, но не разпределя финансови ресурси и не съдържа индикативен бюджет за конкретни инвестиционни предложения. Конкретизацията на мерките, инвестиционните приоритети, проектите, индикативните стойности, източниците на финансиране и механизмите за приоритизация се извършва на следващите нива на планиране — интегрираните териториални стратегии за</p>
--	--	--	--	--	---

...					развитие и плановите за интегрирано развитие на общините, както и чрез съответните програми и бюджетни процедури.“
	<input checked="" type="checkbox"/> Лицето действа от свое име <input type="checkbox"/> Лицето защитава позицията от името на друго лице/група лица: ....	3. Нова подточка 4.3.4 за пространствено управление на справедливия преход	Не се приема	НКРПР очертава стратегическа рамка, но не предопределя технологични и устройствено-правни решения, които подлежат на последващи оценки и се влияят от екологични режими, пазарни фактори и секторни документи.	
			4. Механизъм Transition Safeguard при смяната на NUTS 2	Не се приема	Новият обхват на регионите от ниво 2 не възпрепятства естествените функционални връзки между центрoвете. Например разположението на гр. Стара Загора в близост до границата между новите региони създава предпоставки градът да изпълнява свързваща и балансираща роля. В същото време традиционните му функционални и икономически връзки със гр. Сливен и гр. Ямбол не следва да се нарушат. Предложението за включване на преходна клауза (Transition

						Safeguard), свързана с гарантиране на приемствеността при промяна на районите от ниво NUTS 2, излиза извън предмета и обхвата на НКРПР. Въпросите, свързани с управлението на одобрени проекти, запазването на правното им основание и т.н следва да бъдат уредени чрез съответните нормативни, програмни и административни документи и процедури.
5.	Постъпило чрез системата за електронен документооборот с вх. № 08-03-372 от 08.04.2026	Венцеслав Славов	<input type="checkbox"/> Лицето действа от свое име <input checked="" type="checkbox"/> Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица: КРИБ Стара Загора	1. Корекция на фактическа грешка в Приоритет 2.1.1.	Приема се	Текстът е коригиран.
				2. Самостоятелна ИТИ рамка за Стара Загора и функционална зона Гълъбово–Раднево–Гурково.	Не се приема	НКРПР не определя оперативното програмиране и структурирането на интегрираните инвестиции; тези въпроси се уреждат в ПРР, ИТСР и съответните правила за подбор, а не в националната концепция. Самата НКРПР задава рамка и насоки за ИТСР и ПИРО, но не следва да разписва самостоятелни ИТИ пакети за конкретен град. В раздел V, т. 2 „Финансови ресурси и източници - ниво на планиране“ в документа е записано, че “Конкретните необходими финансови ресурси

					<p>следва да бъдат определяни в документите за регионално и пространствено развитие на регионално и общинско ниво, както и в съответните програми и бюджетни процедури.</p> <p>Съгласно системата от документи за стратегическо планиране на регионалното и пространственото развитие, уредена в Закона за регионалното развитие, НКРПР определя дългосрочната стратегическа и пространствена рамка, но не разпределя финансови ресурси и не съдържа индикативен бюджет за конкретни инвестиционни предложения. Конкретизацията на мерките, инвестиционните приоритети, проектите, индикативните стойности, източниците на финансиране и механизмите за приоритизация се извършва на следващите нива на планиране — интегрираните териториални стратегии за развитие и плановете за интегрирано развитие на общините, както и чрез съответните програми и бюджетни процедури.“</p>
--	--	--	--	--	--

				3. Нова подточка 4.3.4 за пространствено управление на справедливия преход	Не се приема	НКРПР очертава стратегическа рамка, но не предопределя технологични и устройствено-правни решения, които подлежат на последващи оценки и се влияят от екологични режими, пазарни фактори и секторни документи.
				4. Механизъм Transition Safeguard при смяната на NUTS 2	Не се приема	Новият обхват на регионите от ниво 2 не възпрепятства естествените функционални връзки между центровете. Например разположението на гр. Стара Загора в близост до границата между новите региони създава предпоставки градът да изпълнява свързваща и балансираща роля. В същото време традиционните му функционални и икономически връзки със гр. Сливен и гр. Ямбол не следва да се нарушат. Предложението за включване на преходна клауза (Transition Safeguard), свързана с гарантиране на приемствеността при промяна на районите от ниво NUTS 2, излиза извън предмета и

						обхвата на НКРПР. Въпросите, свързани с управлението на одобрени проекти, запазването на правното им основание и т.н следва да бъдат уредени чрез съответните нормативни, програмни и административни документи и процедури.
6.	Постъпило чрез системата за електронен документооборот	Димитър Събев, доктор по икономика	<input checked="" type="checkbox"/> Лицето действа от свое име <input type="checkbox"/> Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица: ....	1. Фундаментална е липсата на приоритизиране на проектите, което всъщност прави концепцията неприложима, или най-малкото – уязвима за превратно политическо тълкуване. От една дългосрочна национална концепция по принцип се очаква да е „обтекаема“, но в предложения текст няма стратегическа визия за това какво ще направи България първо, и какво ще направи второ и трето.	Не се приема	Приоритизирането на конкретни проекти е задача на регионалните и общински нива на планиране, докато НКРПР задава стратегическата рамка. НКРПР 2026-2040 не представлява оперативен списък с проекти, а стратегически документ, който задава цели и приоритети. НКРПР очертава стратегическата рамка, а конкретното ѝ прилагане на практика се осъществява чрез ИТСР, която се одобрява от регионалния съвет за развитие. ИТСР съдържат индикативен списък на важни за региона за планиране от ниво 2 проектни идеи с индикативни бюджети и оптимален график на изпълнение; Регионалните съвети за развитие разглеждат и обсъждат въпроси, които имат

						отношение към развитието на региона за планиране от ниво 2.
				<p>2. По отношение на енергетиката, в Проекта ясно е заявено, че ще се придържаме към европейските цели за чиста енергия. Това означава изход от въглищната енергетика – както е и отбелязано. Но в същото време няма концепция относно наложителната рекултивация на територията на „Марица-изток“, върху 0.2% от територията на цялата страна.</p>	Не се приема	<p>НКРПР 2026-2040 г. разглежда територията на въглищните басейни в контекста на „5. Неформални райони със специфични характеристики, проблеми и потенциали“, т. 5.6 и 5.7: Територии в икономически и екологичен риск. Концепцията поставя пространствената рамка за рекултивация, като я дефинира като задължително условие за реализиране на 'Зелената трансформация' и прехода към кръгова икономика. Рекултивацията на тези 0.2% от територията на страната не е пропусната, а е интегрирана в общата визия за устойчиво развитие на ресурсите. Тя се планира като поэтапно превръщане на индустриалния ландшафт в зони за иновативни енергийни мощности и екологични коридори, което е в пълно съответствие с механизма за Справедлив преход, посочен</p>

					<p>като финансов източник на документа. Конкретните технически планове за рекултивация са обект на секторните стратегии като ИНПЕК, докато НКРПР гарантира тяхното териториално съгласуване.</p>
			<p>3. В текста е споменато (Приоритет 4.3) за „Пространствено управление на енергийния преход“, което е наложително, но тази задача остава пожелателна и неуточнена; именно на задачата за пространствена организация на инсталирането на нови ВЕИ, и на рекултивацията, трябва да се обърне внимание в Националната концепция – за сметка на много текстове, които трябва да отпаднат от сегашния Проект.</p>	<p>Приема се</p>	<p>Приемаме препоръката за засилване на фокуса върху пространствената организация. В проекта на НКРПР задачата за инсталиране на нови ВЕИ е изведена отвъд пожелателния характер чрез обвързването ѝ с Актуализираната централна система на селищната мрежа и развитието на националната електропреносна система. Концепцията определя пространствени насоки за развитие, които целят ограничаване на потенциални конфликти между енергийното развитие, земеделското ползване и опазването на околната среда. Относно рекултивацията, тя е заложена като ключова стъпка в пространственото пререструктуриране на териториите в риск.</p>

			<p>4. В тази връзка, просто не е сериозно в Национална концепция за регионално и пространствено развитие да се хвали „стриктното изпълнение на бюджета преди кризата на ковид“ (стр. 106) и да се говори за <b>ползите (!) от плосък данък и валутен борд</b> – виж стр. 150. Подобни „ползи“ от научна гледна точка са крайно спорни, меко казано. Тази конкретна забележка касае нещо по-общо</p>	<p>Приема се</p>	<p>Нанесени корекции</p>
			<p>5. Десетки страници в и без това ненужно обемистата концепция касаят идеологическо оправдание на политики, които всъщност имат централно отношение към регионалния упадък на България. Такъв например е Индексът на икономическата свобода по света (стр. 148) на Института Фрейзър: според тяхната методика, „високата свобода“, която се представя за нещо добро за регионите, пряко зависи от ниските данъци. Но нали именно хроничният недостиг на средства в държавния и местните бюджети се дава като обяснение за липсата на инвестиции в регионално развитие?! От гледна точка на екип, разработващ Национална концепция за регионално и пространствено развитие, позоваването на източник като Института „Фрейзър“ – който не е академичен, а идеологически – е белег за опасна</p>	<p>Приема се</p>	<p>Нанесени корекции</p>

			индоктринация и е неприемливо. Да отпаднат или се неутрализират неподходящи идеологически източници.		
			6. Същото касае петкратното позоваване в текста на Института за пазарна икономика, който върши отлична работа в някои отношения, но е частна институция, а не научен институт, и следва частни интереси. Доколкото прочетох в текста, в този Проект за Национална концепция няма позовавания на разработки на институтите от Българската академия на науките или на Софийския университет (СУ е споменат веднъж като водеща институция на висшето образование в страната). Да се преразгледат позоваванията на частни аналитични институти..	Приема се	Нанесени корекции.
			7. Във връзка със забележка 3, в противоречие с десетки заявени цели и приоритети в Проекта на Националната концепция, на стр. 267 в текста на фиг. 36, която чертае развитието на електропреносната система до 2040 г., все още фигурират не само големите ТЕЦ в „Марица-изток“, но и ТЕЦ във Варна, Русе и Димитровград, да не говорим за „ТЕЦ Бобов дол“. Време е старите подложки на картите да се	Приема се	Забележката е отразена.

			<p>преначертаят Да се актуализират картите на електропреносната система и ТЕЦ.</p>		
			<p>8. На стр. 57 са представени емисиите по сектори за 2022 г.: положението е динамично и данните трябва да се осъвременят към 2024 г. Транспортът се превръща в най-важен източник на емисии в страната: признаването на този факт ще изисква и по-различен подход към пространственото развитие от страна на МРРБ. Да се актуализират данните за емисиите.</p>	<p>Приема се</p>	<p>Използвани са последните официално налични данни към момента на изготвяне; не се налага актуализация, ако не се променят изводите.</p>
			<p>9. Териториалният аспект от добива на полезни изкопаеми в България е неприемливо премълчан, което вдъхва тревоги. Това не е оправдано, защото България е на 24-то място в света по добив на мед, пред Филипините и Южна Африка. В тази връзка:  Да се отрази по-ясно добивът на полезни изкопаеми.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Въпросът е отразен според необходимата дълбочина и тежест за целите на НКРПР .</p>
			<p>10. По отношение на „рисковете от антропогенна дейност“ (фиг. 40 на стр. 298) не е отчетен антропогенният натиск от добива на цветни и благородни метали в Средногорието – прилагам сателитна снимка от екрана на смартфона ми за състоянието на терена, МРРБ сигурно има по-качествени изображения. Нито пък е отбелязан антропогенният натиск,</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Посочената схема е сборна и е в изключително дребен мащаб – формат А3, поради което на нея са отразени само най-значимите обекти и явления.</p>

			<p>очакван с евентуално, но крайно нежелателно разширяване на златодобива в Родопите. Да се доразвие отразяването на антропогенния натиск от минната дейност.</p>		
			<p>11. По отношение на планинските и полупланинските територии, в списъка им са включени 109 общини: изключени от списъка са именно областните планински градове, с всичките им връзки и социално-икономически мрежи с останалите планински общини. Подобно изключване на безспорно планински общини от списъка на планинските общини само по себе си създава изкривена картина на социално-икономическото състояние на планинска и полупланинска България, представяйки <b>планинските региони като бедстващи и „отчаяно нуждаещи се от инвестиции (в мини)“</b>.</p>	<p>Приема се за сведение</p>	<p>Коментарите се приемат за сведение.</p>
			<p>12. Във връзка с горното, скорошен мой труд за социалната икономика на планинските райони статистически показва, че по дял на преработващата промишленост българските планински общини са сред най-развитите в Европа. Самото изследване на NORDREGIO, на което се позовава и разглежданият Проект, признава много високото на фона</p>	<p>Приема се за сведение</p>	<p>Коментарите се приемат за сведение.</p>

			<p>на ЕС развитие на преработващата промишленост в планините. В Проекта за Национална концепция, обаче, тези факти са пренебрегнати: планинските общини са представени като пълна „периферия“, което говори за риск от прилагане на грешни политики за бъдещето им развитие..</p>		
			<p>13. На стр. 18-19 в Проекта се дава грешно тълкуване за причините на високата положителна миграция в страната. Напоследък <i>не се заселват само хора от трети страни</i> „заради повишаване на заплатите, засилено търсене на работна ръка, приемливи условия за социална и икономическа интеграция“, както се твърди в Проекта. Общо между 2020 и 2024 г. в България са се заселили нето 150 хил. души. Повече от 1/4 от тях (около 40 000 души) са българи. Другите най-важни източници на миграция са Турция и Украйна. <b>Фактът, че 40 хил. българи нетно са се върнали в България за последните 5 години</b> е нещо добро, което не трябва да се крие – независимо че е предизвикателство за статуквото.</p>	<p>Приема се по принцип</p>	<p>Коментарите се приемат за сведение и ще допринесат при последваща актуализация на документа. НКРПП разглежда механичният прираст. Съществено влияние върху броя и структурите на населението в страната оказва и <i>механичният прираст</i> (нетното салдо от външната миграция). Той се формира като разлика между броя на заселилите се и изселилите се от страната.</p>
			<p>14. В пространствената Проект-концепция не е отчетен и изразеният процес на завръщане на българи от града</p>	<p>Приема се по принцип</p>	<p>Вж предходния коментар</p>

			<p>към селото: за периода 2020-2024 г. общо 120 хил. души са се изселили от градове и са се заселили в села, което не може да бъде обяснено единствено с пандемичните ефекти. Това движение към земята изисква много по-различен от възприетия в Проекта за Национална концепция подход; подходът в Проекта може да се обобщи със спорното твърдение „всичко важно в България ще се случва в градовете“. Процесите през последните години отхвърлят и аксиомата, върху която стъпва Проектът за Национална концепция – че териториалното развитие е „силно консервативно“ (стр. 97). Напротив, налице е видима структурна промяна, при която потребностите на селското население стават все по-важни, и това изисква напълно различен от демонстрирания в Проекто-концепцията териториален подход.</p>		
			<p>15. Вероятно очаквано за вносителите на Проекта за Национална концепция, идеята за предоставяне на „достъп до образование за всички, макар и компромисно... чрез съвременни форми на дистанционно и отворено обучение, особено в отдалечени и обезлюдяващи се райони“ трябва да претърпи промяна, защото не е добре обмислена. Закриването</p>	<p>Приема се по принцип</p>	<p>НКРПР разглежда проблема в контекста дисбаланса в териториалното разпределение на населението като подчертава, че ИКТ предоставят само компромисно решение - живият контакт с учителя не може да бъде заменен.</p>

				<p>на селски училища е равнозначно на деградиране на селището и преустановяване на въздействието на българското образование и насърчаване на лоялност към българската държава сред населението. Относно дългосрочните въздействия от дистанционното образование сред децата, пандемията от 2020-2021 г. показва достатъчно. Важно и отсъстващо в пълнота в Проект-концепцията е и организирането на здравни услуги в региони в демографски упадък. Всичко това дава основание да се обобщи, че въпросът за предоставяне на публични услуги не е добре разгледан и решен в Проекта на Национална концепция за регионално и териториално развитие. Да се отчете завръщането от града към селото.</p>		<p>По детайлно разглеждане на повдигнатите въпроси може да бъде застъпено в ИТСР, където ще присъства и по-голяма териториална конкретика.</p>
				<p>16. Да се преразгледа подходът към публичните услуги, дистанционното обучение и здравните услуги в демографски упадъчни райони.</p>	<p>Приема се по принцип</p>	<p>Вж. предходния коментар.</p>
7.	<p>Портал за обществени консултации 06.04.2026 05:30</p>	<p>Юлиян Моллов Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“</p>	<p><input checked="" type="checkbox"/> Лицето действа от свое име <input type="checkbox"/> Лицето защитава позицията от името на друго</p>	<p>1. Проектът на НКРПР 2026-2040 г. е сравнително релевантен спрямо реалните дългосрочни предизвикателства (демографски спад, концентрация на растежа, териториални дисбаланси, зелен/цифров преход) и е съществено по-добре структуриран от гледна точка на стратегическа логика (4 ясно</p>	<p>Приема се по принцип</p>	<p>Коментарът се приема като предложение за повишаване ефективността на регионалната политика. Направените предложения предполагат институционални и законодателни промени, свързани с организацията на</p>

			лице/група лица: ....	формулирани стратегически цели + приоритети + мониторингова рамка). Визията (качество на живот и услуги за всички“ + „Столичният регион като водещ център“) е уместна, но съдържа висок риск от затвърждаване на концентрацията на икономическата активност, ако подкрепата за столицата и градовете от първото йерархично ниво не се направи условна с доказуеми механизми за дифузия (преливане) към съседните периферии, (вкл. селски райони) и малки/средни градове. Това е критично при текущата концентрация на БВП (ЮЗР генерира около половината от БВП, а СЗР е с под 7%) и при данни, че пет български NUTS2 региона са сред най-ниските по първичен доход в ЕС. Изборът на центрове за подкрепа (първо и второ йерархично ниво) е в общи линии обоснован в рамките на сценарий „умерен полицентризъм“, но документът би трябвало да го обвърже с: (1) функционални урбанистични ареали /ФУА/ и хинтерланди; (2) минимален пакет услуги; (3) мерки за малките градове (изрично признато като нужда в текста); и (4) целенасочено управление на демографския риск в някои от избраните центрове. Най-слабата зона остава изпълнимостта: предходната НКПР 2013-2025 показва, че движението към умерен		регионалното и местното управление, които надхвърлят предмета и обхвата на настоящата концепция.  По отношение на промяната в броя и обхвата на регионите от ниво 2 следва да се отбележи че вариантите бяха подложени на обществено обсъждане и с Решение № 197 на Министерския съвет от 2025 г. е предоставен мандат на Националния статистически институт за провеждане на преговори със статистическата служба на Европейската комисия „Евростат“ за промяна в обхвата на регионите от ниво 2 в Република България. Преговорите са проведени успешно и предложенията за промяна в районирането на България са приети. Следващата стъпка е привеждане в съответствие на Закона за регионалното развитие (ЗРР) с Делегиран регламент (ЕС) 2026/195 на Комисията от 13.11.2025 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 1059/2003 на Европейския парламент и на
--	--	--	--------------------------	---	--	---

			<p>полицентризъм е частично (дистанцията между водещия регион и останалите не намалява, а напротив; мерките/ресурсите са недостатъчни), а институционалната координация между секторни политики е отчетена като системна пречка. Освен това се наблюдава концентрация на финансиране по линия на ЕСИФ/ЕФСУ в столицата. Новата НКРПР признава тези проблеми, но би следвало да въведе потвърди правила за териториална координация, финансиране и мониторинг. Една от основните причини за тези тенденции е институционалният модел на управление на регионалното развитие и ограничената фискална автономия на местните власти. На практика липсата на фискална децентрализация представлява съществено препятствие пред провеждането на ефективна и дългосрочна регионална политика. НКРПР би следвало да адресира и институционалните аспекти на регионалното развитие и особено липсата на реално регионално ниво на управление. Регионалните съвети за развитие (РСР) продължават да действат по-скоро като консултативни органи на МРРБ вместо да бъдат овластени асоциации на местните власти и междинни звена с реални правомощия за управление на средствата по линия на ЕФСУ. Изразявам</p>	<p>Съвета по отношение на класификацията NUTS и списъците на съществуващите административни единици и местните административни единици (Делегиран регламент (ЕС) 2026/195), публикуван в „Официален вестник“ на Европейския съюз, серия L от 27.01.2026 г., във връзка с настъпилите промени в броя и териториалния обхват на единиците от ниво 1 и ниво 2.</p> <p>Проектът на НКРПР не следва да пояснява логиката на интервенции чрез средства от ЕС. РСР съгласно ЗРР имат реалната възможност да приоритизират проекти с важно значение за съответния регион. Самата НКРПР задава рамка и насоки за ИТСР и ПИРО но не разпределя конкретни ресурси.</p> <p>В раздел V, т. 2 „Финансови ресурси и източници - ниво на планиране“ в документа е записано, че „Източници на необходимите финансови ресурси за постигане на стратегическите цели, поставени пред политиката за</p>
--	--	--	---	--

			<p>категорично несъгласие с констатациите в документа относно очакваните ефекти от промяната в броя и обхвата на регионите за планиране от ниво NUTS2 (стр. 47-49) и предлагам този раздел да бъде преразгледан. Намалването на броя на регионите за планиране няма доказана пряка корелация с повишаването на ефективността при планирането и разпределението на средствата от европейските и националните програми и идентифицирането на нуждаещите се територии, нито дава сигурна гаранция за по-ефективно прилагане на регионалната политика.</p> <p>Напротив, с новата регионализация се прави опит по административен начин да се редуцират значителните дисбаланси в развитието на регионите без ясна визия за териториално фокусиране на интервенциите, за въвеждане на регионално управление и оптимизиране функциите на РСР. Ефектите върху кохезионното финансиране по категории региони при новата NUTS2 регионализация могат да бъдат оценени само сценарийно, докато не разполагаме с официални статистически данни (БВП/глава, PPS и др.) за новите региони. Действащият механизъм за разпределяне на средствата по инструмента Интегрирани</p>	<p>регионално развитие, могат да бъдат държавният бюджет, бюджетите на общините, средства на физически и юридически лица, средства от фондовете на Европейския съюз, включително финансови инструменти, както и средства от международни финансови институции.“ Поясняваме, че съгласно нормативната уредба в областта на регионалното развитие целите поставени в НКРПР се реализират чрез изпълнението на ИТСР и ПИРО. Разяснение е предоставено и в самия документ:</p> <p>“Конкретните необходими финансови ресурси следва да бъдат определяни в документите за регионално и пространствено развитие на регионално и общинско ниво, както и в съответните програми и бюджетни процедури.</p> <p>Съгласно системата от документи за стратегическо планиране на регионалното и пространственото развитие, уредена в Закона за регионалното развитие, НКРПР определя</p>
--	--	--	---	---

			<p>териториални инвестиции (ИТИ) през настоящия програмен период показва значителни несъвършенства, вкл. от гледна точка на неясните критерии за приоритизация на концепциите за ИТИ. Моделът на ИТИ в България може да бъде определен като административно балансиран, но стратегически неутрализиран. Предварителното макрорегионално разпределение на повече от половината ресурс на ПРР 2021-2027 към северните региони структурира конкурентна среда още преди проектната селекция и ограничава пропорционалния достъп на региони с висока проектна активност и значителна градска концентрация. По този начин наблюдаваната конкуренция не е изцяло резултат от проектна динамика, а от предварително заложен бюджетна рамка, която отразява компенсаторен макрорегионален подход, без ясно индикаторно-базирано насочване. Инструментът ИТИ функционира в условията на двойна логика – формално място-базирана, ориентирана към функционални територии, и едновременно с това макрорегионално предопределена чрез административно разпределение на бюджета. Тази конструкция поражда напрежение между целите за подкрепа на изоставащи</p>	<p>дългосрочната стратегическа и пространствена рамка, но не разпределя финансови ресурси и не съдържа индикативен бюджет за конкретни инвестиционни предложения. Конкретизацията на мерките, инвестиционните приоритети, проектите, индикативните стойности, източниците на финансиране и механизмите за приоритизация се извършва на следващите нива на планиране - интегрираните териториални стратегии за развитие и планове за интегрирано развитие на общините, както и чрез съответните програми и бюджетни процедури.“</p>
--	--	--	---	--

			<p>региони и необходимостта от инвестиционна подкрепа на територии с потенциал за генериране на ендогенен растеж и мултипликационни ефекти.</p> <p>Неясната относителна тежест на тези две логики означава компромис между териториална солидарност и икономическа ефективност. Наблюдаваният модел може да бъде интерпретиран и като резултат от политико-институционален компромис, което допълнително подчертава сложността на баланса между ефективност и териториална солидарност в рамките на националния контекст.</p> <p>Позицията на Южен централен регион (ЮЦР) илюстрира именно това структурно напрежение. Регионът изостава по производителност на труда и БВП на човек от населението, което предполага компенсаторна подкрепа, но същевременно концентрира значителен брой градски общини, индустриални зони и икономическа динамика, което го позиционира като потенциален инвестиционен полюс. Наблюдаваният ресурсен недостиг при висока проектна активност (най-голям брой подадени КИТИ) показва, че регионът не е третиран нито като приоритетна зона за ускорено сближаване, нито като стратегически носител на растеж. В този смисъл ЮЦР</p>		
--	--	--	---	--	--

			<p>функционира като аналитичен тест за интервенционната логика на ИТИ, разкривайки отсъствието на ясно дефиниран приоритет между компенсаторна и инвестиционна цел. Тази ситуация няма изгледи да бъде подобрена с този изключително широк териториален обхват на новите региони за планиране. Проектът на НКРПР за периода 2026-2040 г. не пояснява точно какъв тип логика на интервенция е възприета и как ще бъдат разпределени средствата за ИТИ между четирите региона. Например в бъдещия регион Южен конкуренцията за европейско финансиране ще бъде още по-ожесточена, тъй като регионът ще включва почти 50% от градските общини (от 1-во до 3-о йерархично ниво), което още повече ще усложни институционалната координация. Същевременно ще са налице огромни вътрешнорегионални различия и широк набор от територии със специфични характеристики. Новият обхват на регионите от ниво NUTS2 по никакъв начин не би могъл да облекчи териториалната диференциация на инвестиционното планиране и да идентифицира по-точно местните нужди и потенциал.</p> <p>В тази връзка постигането на стратегическите цели за териториално,</p>		
--	--	--	--	--	--

			<p>икономическо и социално сближаване в новата НКРПР изглеждат отново трудно реализуеми. Оценка на визия, стратегически цели и приоритети Визията на НКРПР 2026-2040 е добре формулирана и интегрира: устойчив капацитет/конкурентоспособност, жизнен стандарт и достъп до услуги, национални ресурси и идентичност, значително намалени дисбаланси; заедно с позициониране на Столичния регион като водещ център в Югоизточна Европа. Това е в съзвучие с териториалното сближаване и стратегическото пространствено планиране, подчертани в Териториална програма 2030 (териториално измерение на секторните политики).</p> <p>Стратегическите цели са логически свързани и отразяват научените уроци от периода 2013–2025 г.: СЦ1 е формулирана като отговор на частично постигане на полицентричния модел и устойчиви дисбаланси; СЦ3 и СЦ4 директно отразяват социалните различия/демографията и нуждата от посилен климатичен фокус. Това е качествена стъпка напред спрямо „декларативни“ цели без ясна причинно-следствена линия.</p> <p>Най-важният риск е несъответствието между мащаба на регионалните проблеми и силата на</p>		
--	--	--	--	--	--

			<p>инструментите. Проектът на НКРПР поставя приоритетна подкрепа за трансформацията на икономиките на столицата и центровете от второ йерархично ниво към висококонкурентоспособни икономики, както и за клъстери/иновации (с приоритет към Северна България в някои под-мерки). Това е уместно за растеж, но при текуща концентрация трябва да се допълни с обвързващи механизми за разпределение на ползите към перифериите и функционалните зони.</p> <p>По СЦ3 документът правилно „приземява“ интегрирания подход чрез приоритет за пространствена свързаност и достъп до услуги (образование, здраве, социални/културни услуги) и насоки за укрепване на урбанизационните центрове и техните хинтерланди. Слабост е, че липсва достатъчно конкретика за минимални стандарти за услуги и за модели на предоставяне в демографски свиващи се територии (споделени услуги, мобилни услуги, транспорт по заявка, цифрови услуги и др.).</p> <p>По СЦ4 (климат/енергиен преход) има ясна рамка, включително приоритет „пространствено управление на енергийния преход“ (зони за ВЕИ, коридори за мрежи, синхронизация със „умерен полицентризъм“).</p>		
--	--	--	---	--	--

			<p>Несъответствие: поради значимостта на комплекса „Марица-изток“ документът следва по-ясно да интегрира справедливия преход (вкл. социални ефекти, преквалификация, местна диверсификация) и да се напасне с целевите територии на ФСП. Критика на избора на центрове за подкрепа и механизми за дифузия Проектът на НКРПР 2026-2040 избира сценарий „умерен полицентризм“ и потвърждава шест големи градски центъра от второ йерархично ниво за районите, а за първо йерархично ниво дефинира столицата и тези центрове като двигатели на трансформацията.</p> <p>Потвърдените центрове от второ ниво са: Пловдив, Варна, Бургас, Русе, Стара Загора и Плевен. Това е общо взето уместно спрямо икономическата география и транспортно-логистичните роли, но има три научно-практически условия за успех: Първо, проблемът „център-периферия“ не се решава само с йерархия, а и с функционални връзки (ежедневна мобилност, пазари на труда, достъп до услуги, вериги на стойността към малки градове/села). В противен случай подкрепата за центровете може да усилва поляризацията – типичен риск, описван в научните публикации за</p>		
--	--	--	---	--	--

			<p>place-based подхода и вече реализиран в България (справка: изследване на ИПИ за икономическите центрове).</p> <p>Второ, самият документ отчита, че в новия регион Северен „Русе и Плевен ще доминират, въпреки демографския спад“ и че е нужна „специална национална политика за малките градове“ в периферни селски райони. Това е силен диагностичен сигнал, но трябва да бъде превърнат в изричен приоритет/инструмент (напр. фонд/пакет за малки градове и обслужващи центрове; минимален пакет услуги; стимули за общинско сътрудничество и т.н.).</p> <p>Трето, „дифузията“ следва да се направи условие за финансиране: индустриални паркове/кълъстери/иновационни инвестиции в градските центрове да са допустими при доказана полза за хинтерланда (достъпност, доставчици, професионално образование, споделени услуги). Това съответства на логиката на интегрирания териториален подход при реализация на териториални стратегии. В тази връзка би било добре да се обмисли и интеграцията между подходите ИТИ и ВОМР на регионално ниво чрез водещата координираща роля на РСР. Рискове за управление, мониторинг, финансиране и</p>		
--	--	--	--	--	--

			<p>изпълнение Уроците от периода 2013-2025 са еднозначни: не се наблюдава желаното движение към полицентризм; дистанцията между водещия регион и останалите не намалява; приложените мерки и ресурси са недостатъчни, а желаното балансирано развитие не се потвърждава при сравнение с близки NUTS2 региони в ЕС. Новата НКРПР трябва да третира това като управленски /институционален/ проблем, не само като „нужда от още мерки“.</p> <p>По линия на координацията, оценката отчита институционални пречки: министерства/ведомства посочват недостатъчна синхронизация и координация като бариера за съгласуваност със стратегическия документ, което води до ниска ангажираност и противоречиви мнения; нужни са по-силни междусекторни механизми и капацитет. В проекта има общи принципи за партньорство и институционална рамка, но липсва „твърд“ механизъм за разрешаване на конфликти между секторни инвестиции и пространствени приоритети (ex ante проверки, териториално въздействие, санкции/условности и др.).</p> <p>Финансирането е едновременно реалистично и рисково: проектът правилно посочва множество източници</p>		
--	--	--	---	--	--

			<p>(държавен/общински бюджет, ЕС фондове, финансови инструменти, МФИ), но по закон като рамков документ не задава индикативен ресурс, прехвърляйки конкретиката към ИТСП/ПИРО. Това носи риск от нови проблеми с териториалната фокусираност на интервенциите, ако не се въведат стриктни правила за приоритизация и териториално разпределение.</p> <p>Климат и справедлив преход: ЕС вече е одобрил значими ресурси по ФСП за трите въглищни области (Кюстендил, Перник и Стара Загора). НКРПР има териториален приоритет за енергийния преход, но трябва по-ясно да потвърди социално-икономическите мерки на справедливия преход като част от териториалната логика (работни места, преквалификация, диверсификация, повторна употреба на индустриални терени).</p> <p>Приоритизирани препоръки за подобрене на НКРПР 2026-2040: Да се разработи национален стандарт за минимален пакет публични услуги, гарантиращ базов достъп на населението до здравни, образователни, социални, транспортни и дигитални услуги, независимо от местоживееенето. Този стандарт следва да бъде обвързан с териториалната структура на градската</p>		
--	--	--	---	--	--

			<p>мрежа и с политиките за подкрепа на малките и средни градове. Условна подкрепа за градските центрове от първо и второ ниво: предотвратяване на прекомерната концентрация на финансирането във водещите градски центрове чрез подкрепа на ключови интервенции само при доказани дифузни ефекти към хинтерланд и ФУА (агломерационните ареали).</p> <p>Формализиране на междусекторната координация: въвеждане на постоянен механизъм за териториална координация между секторни министерства в рамките на РСР, ex ante оценка на териториалните ефекти на ключови инвестиции и процедура за „арбитраж“ при противоречия.</p> <p>Осигуряване на таргетирано финансиране за периферните райони (малки градове и селски райони) като отделен пакет/инструмент (вкл. условие за общинско сътрудничество и интегрирани инвестиции), тъй като самият проект признава нуждата от специална политика за малките градове.</p> <p>Интегриране на справедливия преход като териториална „мисия“: чрез конкретни показатели за заетост/ диверсификация/ реиндустриализация на възглещните територии и връзка с териториалните планове и ФСП</p>		
--	--	--	---	--	--

			<p>инструментите. Засилване ролята на РСР при бюджетирането, координацията и териториалното разпределение на ресурсите по линия на ЕФСУ и Общата селскостопанска политика чрез по-ясни правила за приоритизация в ИТСП/ПИРО (портфейл от проекти, етапност, критерии за избор), за да се избегне повторение на настоящата ситуация с частично постигане на целите и недостатъчни ресурси. Въпреки че не е обект на общественото обсъждане на проекта на НКРПР, предлагам преразглеждане на новата регионализация на ниво NUTS2, тъй като приетият вариант с четири региона за планиране не предполага автоматично подобряване ефективността на регионалната политика и улесняване на междусекторната координация, както и не гарантира адекватното разпределение на ресурсите за реализация на ИТИ. Така териториално структурирани, бъдещите региони изглежда отново ще се използват само за статистически цели, а не за евентуално въвеждане на субнационално ниво на управление.</p> <p>Една от основните причини за липсата на териториална кохезия и балансиранорегионално развитие в България е институционалният модел на управление на регионалното развитие и ограничената фискална автономия на</p>		
--	--	--	---	--	--

			<p>местните власти. На практика липсата на фискална децентрализация представлява съществено препятствие пред провеждането на ефективна и дългосрочна регионална политика и прилагане на място-базирания подход. Евентуална децентрализация би следвало обаче да е предшествана от реформа в административно-териториалното устройство и окрупняване на общините с цел изравняване на фискалния и административния им капацитет. Подобна реформа ще позволи редуцирането броя на слабо урбанизираните общини и ще подобри ефективността на публичните финанси, което допълнително ще подкрепи изпълнението на визията и целите на НКРПР. В момента около 1/3 от 265-те общини в България са с население под 6000 души, което е минималното законово изискване за създаване на община. Съществуването на толкова много слаборазвит общини е икономически нецелесъобразно и финансово неефективно.</p> <p>В дългосрочен план ефективната регионална политика в България изисква не само финансови ресурси, но и подходящи институционални реформи, насочени към укрепване на регионалното и местното управление. По-голямата степен на децентрализация, съчетана с</p>		
--	--	--	---	--	--

			<p>ясно разпределение на правомощията и отговорностите между различните нива на управление, може да създаде по-добри условия за устойчиво и балансирано развитие на регионите.</p> <p>Следователно бъдещото развитие на регионалната политика в България е тясно свързано с необходимостта от по-дълбока институционална трансформация на системата за управление на териториалното развитие. Само чрез съчетаване на ефективни публични инвестиции, стратегическо планиране и реална децентрализация (фискална и административна) може да се постигне по-балансирано икономическо развитие и по-високо качество на живот във всички региони на страната. Но балансираното пространствено развитие изисква по-тясна интеграция между целите на кохезионната политика на ЕС, националната регионална политика и политиките за развитие на селските райони. Тази интеграция би могла да залегне по-дълбоко в стратегическата част на НКРПР 2026-2040 г. Необходим е нов интегриран модел за децентрализирано управление на регионалното развитие, който да насърчи ендегенните фактори за растеж чрез диференцирани интервенции, адаптирани към специфичния контекст в отделните региони. Подобен модел може</p>		
--	--	--	--	--	--

				да бъде разглеждан като нова институционална рамка за прилагане на place-based подхода към регионалната политика, основана на многостепенно управление, фискална децентрализация и комплексно използване на териториалните инструменти на развитие (ИТИ и ВОМР) чрез укрепване на регионалното управленско ниво и релевантна регионална координация..		
8.	Постъпило чрез системата за електронен документооборот Писмо с Изх.№ 00016323/7.04.202 бг.	арх. Емил Дечев, Съпредседател на Северозападен образователен научно-иновационен технологичен хъб; инж. Данаил Найденов, Съпредседател на Северозападен регионален център „Индустрия за здравословен живот, биоразнообразие и технологии“; арх. Красимир Попов, Съпредседател на	<input type="checkbox"/> Лицето действа от свое име <input checked="" type="checkbox"/> Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица: НЦ „СЕВЕРОЗАПАДЕН ОБРАЗОВАТЕЛЕН НАУЧНО-ИНОВАЦИОНЕН ТЕХНОЛОГИЧЕН ХЪБ“ СНЦ „СЕВЕРОЗАПАД	1. Още във Въведението т.3 би било целесъобразно да се допълни раздела „Мястото на НКРПР в системата от стратегически документи“ – на този етап в „Национален контекст“ са разгледани в резюме само приоритетите на Националната програма за развитие „България 2030“.	Не се приема	Националната програма за развитие „България 2030“ е водещ действащ стратегически документ на национално ниво. Съгласно Закона за регионалното развитие НКРПР определя средносрочните цели и приоритети на държавната политика за балансирано и устойчиво развитие на националната територия и осигурява координацията на секторните политики в тяхното териториално измерение. Значителна част от стратегическите документи за следващия програмен период предстои да бъдат изработени или актуализирани, поради което включването им на този етап не би било коректно.

	Северозападен регионален иновационен център по мехатроника и промишлени технологии	АДЕН РЕГИОНАЛЕН ИНОВАЦИОНЕН ЦЕНТЪР ПО МЕХАТРОНИКА И ПРОМИШЛЕНИ ТЕХНОЛОГИИ“; СНЦ „СЕВЕРОЗАПАДЕН ИНОВАЦИОНЕН ЦЕНТЪР „ИНДУСТРИИ ЗА ЗДРАВΟΣЛОВЕН ЖИВОТ, БИОРАЗНООБРАЗИЕ И ТЕХНОЛОГИИ“; РК на КАБ; ТПП-ПЛЕВЕН	2. Целесъобразно би било да се допълнят по-детайлно 17-те цели по Програмата за устойчиво развитие за периода до 2030 г. на ООН „Да преобразим света“, не Цел 11. „Превръщане на градовете и селищата в приобщаващи, безопасни, адаптивни и устойчиви места за живеене“, по отношение на която МРРБ има водеща роля. МРРБ им водеща роля в цялостния процес на стратегическо планиране, което още на този етап би следвало да предполага оптимална координация както между различните министерства, така и между институциите на регионално и местно ниво. В Забележка: НСИ е публикувало данни за постигнатото в развитието на страната за 17-те цели от ПУР на ООН.	Не се приема	В текста на концепцията е представена връзката между НКРПР и Програмата за устойчиво развитие до 2030 г., като освен Цел 11 „Устойчиви градове и общности“ са разгледани и приносите към други релевантни цели, включително Цел 1 „Изкореняване на бедността“, Цел 7 „Достъпна и чиста енергия“, Цел 8 „Достоен труд и икономически растеж“, Цел 9 „Промисленост, иновации и инфраструктура“ и Цел 10 „Намаляване на неравенствата“. Допълнително приносят на НКРПР към Целите за устойчиво развитие е отразен чрез системата от индикатори за проследяване на изпълнимостта. Предвид предмета и обхвата на концепцията не е необходимо детайлно разглеждане на всички 17 цели на Програмата за устойчиво развитие до 2030 г.
			3. Паралелно с това, в разработваната концепция, е целесъобразно да се отразят и планираните и изпълняваните проекти по програмите, които кореспондират с развитието на регионалното и	Не се приема	НКРПР не представлява документ за оценка на изпълнението на отделни програми, проекти или инструменти за финансиране, а

			<p>пространствено развитие, свързани с изпълнение на подхода за „Интегрирани териториални инвестиции“ /ИТИ/ с водеща програма „Развитие на регионите“ 2021-2027г., и програмите: „Околна среда“ 2021-2027г., „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021-2027г., „Научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация“ 2021-2027г., „Образование“ 2021-2027г., „Развитие на човешките ресурси“ 2021-2027г., както и изпълнението на подхода „Водено от общностите местни развитие“ /ВОМР/ в изпълнение на „Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони“ 2023-2027г/. Приетите от Регионалните съвети за развитие Общи програмни концепции за приноса на фондовете на ЕС за регионалното развитие за двата етапа на приложение на подхода ИТИ са един от възможните източници за такава преценка. В потвърждение на тази необходимост напр. са констатациите от Общата програмна концепция за приноса на ЕФ за СЗР, според която в дисонанс с потребностите на региона, приключилите конкурсни процедури за Концепции за интегрирани териториални инвестиции - етап 2 за Северозападния район, са с незначителния обхват на проектите по</p>		<p>концептуален документ, определящ дългосрочната рамка за регионално и пространствено развитие на страната. Предстои Междинна и Последваща оценка на ИТСП, както и посочените други стратегии и програми, които да направят съответните изводи. Поставените въпроси, следва да бъдат разгледани в рамките на разработването, обсъждането и приемането на новата ИТСП на Северен район 2028-2034 г., както и останалите програми, включително Регионалните планове за партньорство 2028-2034г.</p>
--	--	--	--	--	--

			<p>Програма „Научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация“ – 2,32%, Програма „Развитие на човешките ресурси“ – 2,26%, Програма „Образование“ – 8,52%, Програма „Околна среда“ 18,65%, което изисква публична проблематизация и очертаване на практически възможни решения на натрупаните в годините проблеми.</p>		
			<p>4. Целесъобразно би било в разработвания проект за Национална пространствена концепция за регионално и пространствено развитие да се отрази постигнатото в цялостното приложение на подхода за интегрирано териториално развитие на национално и регионално ниво и приетите и изпълнявани приоритети и проекти по националните и регионални стратегически документи, с оглед предприемането на необходимите мерки за преодоляване на регионални дисбаланси в развитието на регионите още преди старта на стратегическото планиране на новия планов период</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Вж. предходния коментар. В допълнение изпълнението на подхода за интегрирано териториално развитие на национално и регионално ниво е в ход и програмният период не е приключил, поради което формирането на цялостни изводи относно неговите резултати и ефекти би било преждевременно.</p>
			<p>5. Във втората част II „Синтезиран анализ на демографското, социално-икономическото, екологичното и териториално-урбанистичното състояние“ т.2 „Териториални измерения на основни социални аспекти в развитието на България“ някои от</p>	<p>Приема се по принцип</p>	<p>Документи като Националната стратегия за развитие на висшето образование 2021–2030 г., Националната карта на висшето образование, Националната карта на социалните услуги и други действащи секторни</p>

			<p>разделите са с твърде общи параметри, в които не се анализира териториалните измерения. Един от най-ярките примери е напр. т.2.2. Образованието. ....Целесъобразно би било да се анализира допълнително, вкл. с отражение и на пространствената структура на различните образователни институции.</p> <p>Особено актуален е проблемът и за пространствената структура на висшите учебни заведения, ежегодно актуализирана в изпълнение на Националната стратегия за развитие на висшето образование 2021-2030г. в Националната карта на висшето образование 2025г. Ярък пример за съществуващите регионални дисбаланси в структурата на висшето образование, вкл. по отношение на разпределението на висшите училища, професионалните направления и студентите.</p> <p>В Северозападния район има само две професионални училища и други четири с действащи филиали със само 15 професионални направления.</p> <p>.....С други думи, огромното мнозинство от студентите от Северозападния район са принудени да следват висше образование в други райони на страната.“ Регионални дисбаланси се наблюдават и по отношение на реализацията на</p>		<p>стратегически документи са използвани за отправна база при разработването на анализа. Приема се за целесъобразно поясното извеждане на пространствените измерения на социалните аспекти на развитието и отражението им върху регионалните различия както при действащото, така и при новото териториално деление. Същевременно НКРПР има концептуален и рамков характер и не предполага детайлен секторен анализ на всички образователни, здравни, социални, културни и спортни системи. По-задълбочени териториални анализи следва да бъдат направени при разработването на Интегрираните териториални стратегии за развитие за периода 2028–2034 г. включително ИТСР на Северозападния регион.</p>
--	--	--	---	--	---

завършилите. От завършилите висше образование в Северозападния район работят близо 7% от завършилите, но висши училища в района са завършили само 2% от всички завършили в страната.

Тези регионални диспропорции са един от основните фактори, които влияят на засилващата се демографска криза в региона, доколкото университети и то с необходимите за развитието на икономиката в региона професионални направления - са основни центрове и за развитие на научните изследвания и иновациите в района.

Аналогична и ситуацията с липсата на детайлен анализ на пространствената структура на инфраструктурата в сферата на здравеопазването, социалните услуги, културата и културното наследство и спорта в този раздел на НКРПР.

....

Целесъобразно би било да се детайлизира анализа на пространствената структура на териториалните изменения в социалните аспекти на развитието на регионите в България и то при съществуващото и при новото териториално деление, с оглед очертаване на необходимите параметри за въздействие. Аналогична и ситуацията с липсата на детайлен анализ на пространствената структура на инфраструктурата в сферата на

			<p>здравеопазването, социалните услуги, културата и културното наследство и спорта в този раздел на НКРПР</p>		
...		<p><input checked="" type="checkbox"/> Лицето действа от свое име</p> <p><input type="checkbox"/> Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица: ....</p>	<p>6. В т.3 „Териториалните измерения на основните икономически аспекти в развитието на страната“ т.3.1. „Икономика“ са анализирани ограничен кръг от показатели с акцент на БВП на човек от населението в сравнение, с частична диференциация за трите сектора: първично производство, преработваща промишленост и услуги. Не са анализирани пространствените изменения в богатия набор от показатели, които НСИ предоставя в базите си относно без детайлен анализ на богатия набор от показатели относно производството по сектори, инвестициите, разходите за научно-изследователска и развойна дейност, както при съществуващите райони, така и за новото териториално деление – и то за различните йерархични нива.</p> <p>В този раздел на концепцията се декларира, че „окупняването чрез обединяване на територии със сходни характеристики се очаква да допринесе за по-ефективно планиране и управление на ресурсите, намаляване на вътрешнорегионалните дисбаланси, повишаване на конкурентоспособността и устойчивостта на регионите в</p>	<p>Приема се частично.</p>	<p>Отделни анализи и изводи са прецизирани и допълнени с оглед по-ясното отразяване на териториалните измерения на разглежданите процеси. Същевременно НКРПР има национален и концептуален характер и не предполага детайлен секторен анализ по всички тематични направления, териториални нива и показатели. По-задълбоченото разглеждане на отделни секторни и регионални аспекти е предмет на съответните специализирани стратегически документи и оценки.</p>

			<p>национален и европейски контекст“, което не почива на реален и обективен анализ - богатия набор от статистически данни от базите на НСИ не са достатъчно рационално използван.</p> <p>Още по-схематично е представянето на т.3.2. „Туризм“, както по отношение на статистическите данни за развитието на туризма, така и по отношение на териториално-пространствените изменения, особено в контекст на изпълнението на Националната стратегия за устойчиво развитие на туризма за обособените 9 туристически района.</p> <p>7. Също схематично е изложението на т.4 „Природни условия и ресурси“ – полезни изкопаеми, почвени ресурси и земеползване, води, гори – също с най-общи параметри, без детайлен анализ на териториално пространствените изменения, без анализ на изпълнението на заложените показатели в съответните стратегически документи /Националната стратегия за развитие на водния сектор 2015-2037г., плановете за управление на речните басейни 2021-2027г., Национална стратегията за развитие на горския сектор 2030г. и др./</p>		
--	--	--	--	--	--

8. В анализа на т. 5 “Климатични промени и природни бедствия“ са разглеждани кризисни събития от 2023г. – общини с обявено бедствено положение, а се изключват данните за обявените бедствени положения, свързани със засушаването и водната криза през 2024г. и 2025г. в Плевен, Ловеч, Велико Търново, Шумен.

8. Анализът на т.6 „Екологичните аспекти в развитието на националната територия“ също се позовава на общи данни за биологичното разнообразие и Националната екологична мрежа /НЕМ/, за състоянието на атмосферния въздух, на водите, на почвите, отпадъците, радиационната обстановка и шумовото натоварване, като по-голямата част от цитираните данни отразяват състоянието към 2023г. В същото време на са направени анализи на териториално-пространствените параметри на промените, с частично изключение за водната и ветрова ерозия на почвите, което далеч не е достатъчно за подготовката на новия период на стратегическо планиране.

По-детайлни параметри на динамиката в промените на екологичните еспекти в развитието на националната територия има отразени в отчетите за изпълнение на

			<p>комплекса от стратегически документи в тази област, като: „Дългосрочна стратегия за смекчаване на изменението на климата до 2050 г. на Република България“, „Национална стратегия за опазване на биологичното разнообразие 2030г.“; „Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор ДО 2037г.“; „Национална стратегия за адаптация към изменението на климата и План за действие до 2030 г.“; „Национална програма за контрол на замърсяването на въздуха (2020 - 2030 г.)“; „Национална програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите (2020 – 2030 г.)“; Национален план за управление на отпадъците за периода 2021 - 2028 г.“; „Стратегически план за действие за опазване на околната среда и възстановяване на Черно море“ плановете за управление на риска от наводнения; плановете за управление на речните басейни и др.</p>		
--	--	--	--	--	--

9. В анализа на т.7“Транспортна и техническа инфраструктура“ в т.7.1. „Транспортна инфраструктура“ е отбелязано „Наличието на свързваща инфраструктура с високо качество и капацитет е определящо за формирането на балансирана и функционална полицентрична система от градове, която

е предпоставка, но също и цел на устойчивото пространствено развитие, определено на европейско равнище от редица териториално-устройствени документи.“ Транспортната мрежата включва пътища, железопътни линии, вътрешни водни пътища, терминали, морски и речни пристанища, летища и градски възли.

В концепцията акцент е поставен на направленията на коридорите от основната TEN-T мрежа на ЕС, на автомагистралите и пътищата от първокласната пътна мрежа, като са изключени от предмета на анализа пътищата втори, трети и четвърти клас, както и пътните връзки /т.е.62,345 от пътната мрежа на страната/. Също с обобщени параметри са описани основните железопътни линии, пристанищата и летищата, като не е отразено в аналитичен план състоянието на различните нива на планиране и за съответните райони, области и общини, както и ролята на свързващата инфраструктура за функционалната полицентрична система от градовете в страната.

10. В т.7.2. „Техническа инфраструктура“ също с общи параметри преди всичко в аспект на свързването със съседните държави е анализирана

			<p>електроенергийната и газопреносна инфраструктура, както и водоснабдяването, канализацията и процесът на цифрова трансформация, като дори не са анализирани наличните статистически данни, както и териториално-пространствените параметри на развитието на техническата инфраструктура, която е от съществено значение за целостта на концепцията на регионално и пространствено развитие.</p> <p>11. По-цялостен е анализа на т. 8 „Териториално-урбанистичното състояние на страната“ и то преди всичко на петте степени на Функционално-йерархична структура на мрежата от населени места. Но отново схематичен е анализа на агломерационните образувания и функционални урбанистични ареали (FUA) и на неформални райони със специфични характеристики, проблеми и потенциали / крайбрежни, гранични, планински и селски общини; територии в демографски риск, такива в икономически риск и в екологичен риск; районите за подкрепа със социална насоченост и такива за стимулирано икономическо и инфраструктурно развитие/.</p> <p>По много обобщени параметри е анализа на Междурегионални и</p>		
--	--	--	--	--	--

			<p>вътрешно-регионални различия, които би следвало да се измерват се в сравнителен план по основен пакет от икономически показатели на общинско, областно и регионално ниво. Също по обобщени параметри е анализа на Регионална конкурентоспособност на регионите, т.е. способността на един регион да предлага привлекателна и устойчива среда за живот и работа на фирмите и жителите – по данни от 2022г.</p>		
--	--	--	--	--	--

На тази основа и обобщените изводи в т.9 на този раздел не са достатъчно детайлни и конструктивни – с конкретни измерения за отделните региони, области и общини, респ. обобщаващите заключения за необходимостта от нови стъпки в прилагането на интегрирания териториален подход, чрез който се реализира политиката за регионално развитие, за да се изпълни поставената цел за интегрирано и пространствено ориентирано планиране, което да съчетава социални и икономически политики и да повишава конкурентоспособността и устойчивостта на регионите.

12. Очертаните в третия раздел III. „Предизвикателства и потенциали за развитие на националното пространство“ в т.1 „Фактори, влияещи върху националното пространство“ социални,

		<p>икономически, геополитически, екологични и урбанистични са също с обща, преобладаващо теоретична интерпретация, а промените в тях през последното десетилетие оказват осезателно въздействие върху цялостната политика за регионално и пространствено развитие. Именно това изисква изследване на подходите, ревизия на основополагащите стратегически документи и оценка на резултатите от провежданите политики, което не е напълно постигнато.</p>		
--	--	--	--	--

- Ще си позволим само да маркираме несъгласие с направената констатация за продължаващото редуциране и реорганизиране предучилищно и училищно образование, според която: „Достъпът до образование за всички, макар и компромисно, ще трябва да разчита на информационни и комуникационни технологии (ИКТ) чрез съвременни форми на дистанционно и отворено обучение, особено в отдалечени и обезлюдяващи се райони.“

13. В т.2 „Секторните политики с въздействие върху националното пространство“ са изложени основни насоки за развитие на селскостопанската и горскостопанската политика; на екологичната политика; на транспортната политика; на енергийната политика; на

			<p>политиката в сферата на телекомуникациите и цифровизацията; на икономическата политика, както и транссекторни предизвикателства. Макар, че в текстовете е маркирано намерение за формулиране на „прогнози“ за развитие, това далеч не е постигнато.</p> <p>Целесъобразно би било да се детайлизират и изводите и препоръките относно провеждането на политиката за развитие на националната територия и разработването на стратегическия документ за регионално и пространствено развитие на национално ниво за периода след 2025 г. на база на изводи от изпълнението на НСРР и НКПР, които са предложени в изготвената последваща оценка и окончателен доклад за изпълнението на Националната концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025. Особено внимание би било целесъобразно да се обърне на: приемането на използвания териториален модел за териториална основа на мерките на съответните секторни документи за развитие на съответната секторна инфраструктура с ясни пространствени параметри.</p> <p>Особено значение има детайлизацията на препоръката разширяване на употребата на интегриран териториален подход в стратегическото планиране като</p>		
--	--	--	---	--	--

			<p>цяло и надграждането и в сферата на регионалното развитие – диференцирано за различните региони, както и на редприемането на системни действия за повишаване на експертния капацитет и осигуряване на необходимите ресурси за пълноценното реализиране на процеса по планиране, съгласуване, изпълнение, наблюдението и оценката на изпълнението на стратегическите документи.</p> <p>От детайлизация и конкретизация се нуждае и препоръката за осигуряването на пълна обвързаност между стратегическото и бюджетното планиране, както и между осигуреното финансиране и реалните потребности за ефективното разработване, съгласуване, изпълнение, мониторинг и оценка на стратегическите документи, както и за нормативното регламентиране и контрол на реалното изпълнение на стандарти за качество на стратегическите документи.</p> <p>14. Подготвените на тази основа визия, стратегически цели и приоритети на развитие отразяват сравнително обективно очертаните изводи и констатации от анализа, но на разгърнатия модел на развитието на националното пространство в разделите: полицентрична урбанистична мрежа, социална инфраструктура, транспортни и</p>		
--	--	--	---	--	--

			<p>инфраструктурни коридори, пространствени измерения на икономическото развитие и неформални райони със специфични характеристики, проблеми и потенциали се отразяват общите оценъчни констатации от предишните раздели. Целесъобразно би било да се допълнят, разширят и конкретизират отделните раздели, доколкото те имат основополагащо значение за предстоящия процес на стратегическо планиране за новия планов период и всички пропуски и непълноти ще се мултиплицират както на отделните регионални нива, така и при актуализацията на секторните стратегически документи.</p> <p>В ОБОБЩЕНИЕ, целесъобразно би било процесът на актуализация на Националната концепция за регионално и пространствено развитие да продължи, като се детайлизират базовите анализи на основа на повече обективни данни. Целесъобразно би било да се реализират и повече обществени обсъждания, вкл. с участие на представители на академичната общност и на регионалните и местни власти и неправителствените организации.</p>		
--	--	--	--	--	--

9.	Постъпило чрез системата за електронен документооборот.	Арх. Анастас Карчев – Кмет на община Свиленград	<input type="checkbox"/> Лицето действа от свое име <input checked="" type="checkbox"/> Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица: община Свиленград	1. Да се преразгледа изборът на модел „умерен полицентризъм“ и да се възприеме „силно развит полицентризъм“	Не се приема	Мотивите за избора на модела „умерен полицентризъм“ и ограниченията при „силно развит полицентризъм“ са изложени в Концепцията.
				2. Да се допълни зона „Крумовград – Ивайловград – с. Александрово“ с крепост „Букелон“ и скалните църкви при Маточина и Михалич.	Приема се	Текстовете са добавени.
				3. Да се прецизира критерият за селски общини и да се запази прагът над 20 000 жители за градски общини.	Приема се за сведение	Определянето на критериите за разграничаване на селски и градски общини е извън обхвата на НКРПР. Документът използва действащите национални дефиниции и типологии, заложи в стратегическите и програмните документи. В тази връзка не се предлага самостоятелно определяне или прецизиране на критерия в рамките на НКРПР.
10.	Постъпило чрез Strategy.bg 08.04.2026 г	ОП Софияплан	<input checked="" type="checkbox"/> Лицето действа от свое име <input type="checkbox"/> Лицето защитава позиция от името на друго	ОП „Софияплан“, в ролята си на специализирано звено на Столична община, отговарящо за изработването на високия ранг стратегически пространствени документи на общината, подготви становище по предоставения за обществени консултации проект за нова <a href="#">Национална концепция за регионално и пространствено развитие за</a>	Приема се по принцип	Становището напълно съвпада със становището на Столична община, което е разгледано в следващия коментар

			лице/група лица	<a href="#">периода 2026-2040 г.</a> Публикуването на проекта съвпадна по време с утвърждаването на новото райониране на България на ниво NUTS 2 и отделянето на новия Столичен регион. В становището, което предоставяме тук, е представена гледната точка на Столична община.		
11.	Постъпило чрез системата за електронен документооборот с писмо с изх. № СОА-26-НЦ62-279-(3)/08.04.2026Г.	Васил Терзиев кмет на Столична община	<input type="checkbox"/> Лицето действа от свое име <input checked="" type="checkbox"/> Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица: ОП “Софияплан”	<p>Представеният проект в голяма степен отговаря по обем и съдържание на изискванията на действащия Закон за регионалното развитие и Правилника за неговото приложение. Той е разработен при спазване и на изискванията, поставени от възложителя и на принципа за приемственост с действащите национални стратегически документи от предходния период. Поради динамиката на процесите и промените, които предстоят в нормативни документи (предвид нуждата да се отрази новото райониране) и стратегически такива (с изтичащ хоризонт на прилагане), ще се наложи много скоро този документ да бъде актуализиран.</p> <p>НКРПР следва да бъде приета в този вид, под условие и веднага да се стартира подготовката за актуализацията ѝ във връзка с новото райониране, при която документът да бъде допълнително усъвършенстван и допълнен.</p>	Приема се по принцип	Направените коментари ще бъдат отчетени при последваща актуализация на документа.

				<p><u>В този смисъл, смятаме за целесъобразно представеното тук становище да се приема повече като препоръки към съставяне на задание за актуализация на НКРПР 2026-2040г., а не като бележки за отстраняване в разглеждания проект. Част от коментарите и предложенията се адресират към Възложителя (МРРБ) и нуждата той да осигури условия и ресурси за осъвременяване на подхода за изработване на НКРПР, а не към изпълнителя.</u></p> <p>Конкретните бележки на СО по отделните части на проекта са дадени в таблица - приложение, съгласно предложен от НСОРБ формат за представяне.</p> <p><u>Подкрепа за предложенията за засилване ролята на функционалните зони/ агломерационните ареали и интегрираните териториални инвестиции</u></p> <p>СО подкрепя предложенията на проекта на НКРПР в посока извеждането на функционалните градски зони / агломерационни ареали и други функционални райони в предмет и обект на подкрепа чрез регионалната политика, предложенията за регламентиране в закон</p>		
--	--	--	--	--	--	--

				<p>на сдружаването на общини в обхвата на дефинираните ареали и за изработване директивни устройствени и оперативни схеми на по-широката територия. Считаме, че фокусът на действена регионална политика върху функционалните зони следва да се засили през следващия период, за да се преодолеят бариерите на административните граници при планирането и да се подсили и канализира сътрудничеството между местни, областни и национални власти. Обвързването им с интегрираните териториални инвестиции следва да бъде подчертано в регионална политика за новия период. Специално внимание трябва да получи и предвид отделянето - с още една граница - на София от нейния силно функционално свързан ареал, породено от формирането на новия Столичен регион и анклавното му разполагане в рамките на Южния.</p>		
12.	<p>Постъпило чрез системата за електронен документооборот с писмо с Изх. № 14/08.04.2026 г..</p>	<p>Даниел Попов сдружение „За Земята сдружение „За Земята“</p>	<p><input type="checkbox"/> Лицето действа от свое име <input checked="" type="checkbox"/> Лицето защитава позицията от</p>	<p>1. От предложеното на стр. 71, описание на 7.1 Транспортна инфраструктура става ясно, че е било инвестирано в: - приоритетно пътна инфраструктура в противоречие с европейският стратегически приоритет на железопътния превоз;</p>	<p>Приема се за сведение</p>	<p>По отношение на препоръките, отправени за анализ на законодателството, нарушенията на правата и връзката им с резултатите от политиките следва да се има предвид, че НКРПР не е документ за правна</p>

			<p>името на друго лице/група лица: сдружение „За Земята“</p> <p>- приоритетно в частите от TEN-T коридорите които свързват България с държавите извън ЕС – Турция, Сърбия, Македония – в противоречие с европейския стратегически приоритет за свързване на държавите-членки.</p> <p>Според нас, приоритетите в транспорта за периода на Концепцията 2026-2040 и европейското финансиране за периода 2028-2034 следва да се фокусират върху:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Завършване на TEN-T коридорите свързващи България с Гърция и Румъния. Като така ще бъде изпълнено записаното на стр. 161 „Акцентът вече се измества към функционалните връзки между българските центрове на растеж и европейската метрополна мрежа.“</li> <li>2. Предимство на ЖП коридори и проекти което да увеличи дела на нисковъглеродния ЖП транспорт. Идентифициране и предпроектни проучвания за проекти тип леко метро, трамвай на регионално ниво които да спомогнат за развитието на предпочитания полицентричен модел.</li> <li>3. Инвестиране в значително подобряване на обществения междуградски транспорт с нови, нулевоемисионни, превозни средства. Интегриране и системно изпълнение на мерки за намаляване на</li> </ol>	<p>квалификация на нарушения или за изброяване на наказателни процедури, а цели да постави дългосрочните перспективи, цели и приоритети на държавната политика за намаляване на дисбаланса в развитието на националната територия и съответствието ѝ с другите секторни и хоризонтални политики. НКРПР отчита, а не оценява действащите стратегически документи на международно равнище в областта на регионалното и пространственото развитие. Становището по секторите Екологична политика, Енергийна политика, Селскостопанска и горскостопанска политика се приема за сведение. Изложеното в становището е извън обхвата на Концепцията.</p>
--	--	--	---	--

			<p>замърсяването на въздуха и шумовото замърсяване за спазване на правата на гражданите на здравословна околна среда в съответствие с Конституцията на Р България и Хартата за правата на човека на ЕС.</p> <p>5. Системно оборудване на гари, автогари и отделни електрически зарядни станции със собствени ВЕИ с цел автономност, намаляване на цената и превенция на пренатоварването на мрежата.</p> <p>6. Идентифициране и предпроектни проучвания за велосипедни трасета, вкл. и чрез обособяване на подходящи части от третокласни пътища като велопътища с крайна цел създаване на национална велосипедна мрежа каквато е налична в повечето европейски държави</p>		
			<p>2. Един от основните приоритети за този период, както в Концепцията 2026-2040, така и за европейското финансиране 2028-2034 трябва да бъде довършването на изискванията по Рамкова директива за водите, Директивата за превенция на риска от наводнения, Директивите за местообитанията и птиците, както и изискванията по Регламент (ЕС) 2024/1991 относно възстановяването на природата.</p> <p>Финансирането на природосъобразни мерки и решения е и един от приоритетите</p>	<p>Приема се по принцип</p>	<p>В Концепцията е включена нова цел <b>Екологична устойчивост</b>, която следва да се постигне чрез енергийна трансформация, климатична неутралност, съхранени природни ресурси и намалени рискове от природни бедствия.</p>

				<p>на МФР 2028- 2034 и България следва адекватно да се възползва от тази възможност като осигури изпълнение на задълженията по европейското право, но и значително подобри природната среда за българските граждани.</p>		
				<p>3. Липсват климатични данни на регионално ниво (NUTS 2 &amp; 3) които да позволят планирането и прилагането на мерки според специфичните нужди на отделните региони.</p> <p>Истинската енергийна сигурност и диверсификация, особено в контекста на 15 год. период, не означава замяна на един източник или доставчик на изкопаеми горива (природен/изкопаем газ, петрол) с друг, а системна и целенасочена работа в посока намаляване нуждата и потреблението от изкопаеми горива и заместването им от екологични алтернативи.</p>	<p>Приема се по принцип</p>	<p>НКРПР разглежда климатичните процеси и предизвикателства на национално ниво и очертава общата рамка за пространствено развитие и адаптация към климатичните промени. Подетайлният анализ на специфичните климатични характеристики, рискове и потребности на отделните райони и общини, както и формулирането на диференцирани териториални мерки, следва да бъдат предмет на Интегрираните териториални стратегии за развитие и Плановете за интегрирано развитие на общините.</p>
13.	<p>Постъпило чрез системата за електронен документооборот</p>	<p>Стоянка Стоянова Димитрова</p>	<p><input type="checkbox"/> Лицето действа от свое име</p> <p><input checked="" type="checkbox"/> Лицето защитава позицията от</p>	<p>1.Настоящото становище изразява категорично несъгласие с приемането на НКРПР в предложения ѝ вид, поради съществени нарушения на екологичното законодателство, европейското право и правото на участие на обществеността.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Към подателя е изпратен отговор от страна МРРБ с изх. № 08-00-372 от 22.04.2026 г. Разработването и съгласуването на НКРПР се извършва при спазване на приложимите изисквания на националното и</p>

	с писмо с Изх. 27/08.04.2026 г.		името на друго лице/група лица: Сдружение с нестопанска цел „ЖИВА ЗЕМЯ“		<p>европейското законодателство, включително относно екологичната оценка и осигуряването на обществен достъп и участие в процеса на подготовка на документа. Същевременно с писмо на компетентния орган по околна среда е прието, че не са налице основания за провеждане на процедурите по глава шеста от Закона за опазване на околната среда.</p> <p>НКРПР има стратегически и концептуален характер и не води до пряко разпределение на финансови ресурси, одобряване на инвестиционни предложения или определяне на устройствени режими за отделни територии. Документите, които отразяват конкретни инвестиционни намерения и териториални интервенции, са Интегрираните териториални стратегии за развитие и Планове за интегрирано развитие на общините, за които се прилагат съответните нормативно установени процедури.</p>
--	---------------------------------	--	--	--	--

			<p>2. Проектът да бъде върнат за доработване със задължително: извършване на пълна стратегическа екологична оценка; изготвяне на хидрогеоложки анализ на засегнатите територии; оценка на въздействието върху стратегическите водни ресурси; Анализ на кумулативните ефекти, включително при концентрация на значителен брой ветрогенератори; оценка на въздействието върху биоразнообразието и миграционния коридор Via Pontica; оценка на въздействието върху човешкото здраве в два аспекта: 1) на засегнатото население от населените места, засегнати от инвестиционен интерес за изграждане на мащабни вятърни и фотоволтаични електроцентрали; 2) на аграрните работници, които обработват земеделските земи, предвид кумулативно въздействие на шум, инфразвук и вибрации от тежка земеделска техника и въздействия от много на брой ветрогенератори, въздействащи с различна по сила шум и инфразвук.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• реално и ефективно отчитане на общественото мнение</li> </ul>	<p>Не се приема</p>	<p>Мотивите са аналогични на изложените по-горе. Исканите оценки и анализи не са предмет на НКРПР, а се извършват в рамките на съответните процедури за планове, програми и инвестиционни предложения съгласно приложимото законодателство.</p> <p>По отношение на цитираните части от проекта на НКРПР 2026-2040, касаещи въпроси, свързани с възобновяемата енергия в приложеното становище с изх. 27/08.04.2026 г. по проекта на План за определяне на приоритетни зони за изграждане на вятърни електроцентрали и по Проект на Задание за екологична оценка, публикувани за обществено обсъждане, Ви информираме, че чрез чл.10, ал.3 от ЗРР НКРПР нормативно е задължена да отчита действащите стратегически документи на международно равнище.</p> <p>Разработването на стратегическите документи за регионално и пространствено развитие е процес в който</p>
--	--	--	---	---------------------	--

					<p>участват заинтересованите страни. Съгласуванията са под различни форми, като НКРПР е представена пред регионалните съвети за развитие, които от своя страна включват представители и на неправителствени организации. Всички постъпили коментари са отчетени по целесъобразност, като са представени съответните аргументи. Прилагането на принципа на партньорство е от изключително важно значение за Министерството на регионалното развитие и благоустройството.</p>
--	--	--	--	--	---

**МИРОСЛАВА ВЛАДИМИРОВА**

**ГЛАВЕН СЕКРЕТАР**

*Формат на електронен подпис: .p7s*